บทบรรณาธิการ

คำถาม การยกขึ้นอ้างเป็นข้อแก้ตัวว่าสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิดนั้น มีหลักเกณฑ์อย่างไร การพูดชักชวนให้เด็ก อายุไม่เกินสิบห้าปีให้มาหลับนอนกับผู้อื่นเพื่อแลกกับค่าตอบแทน โดยผู้อื่นเพียงแต่รออยู่ในห้องพักไม่มีส่วนร่วมหรือรู้เห็นในการชักชวน หากมีการกระทำชำเรา ดังนี้ เป็นความผิดฐานพรากผู้เยาว์ด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๕๒๗/๒๕๕๗ กรณีที่จะเป็นการสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบของความผิด ตาม ป.อ. มาตรา ๖๒ วรรคแรก นั้น **จะต้องเป็นกรณีที่มีพฤติการณ์หรือเหตุชักจูงใจให้จำเลยสำคัญผิดโดยสุจริต มิใช่เป็นเพียงการคาดคะเนเอาเอง**ของจำเลยดังที่อ้าง ทั้งจำเลยเองก็นำสืบรับว่ารู้จักกับผู้เสียหายที่ ๑ เพราะเป็นคนหมู่บ้านเดียวกัน พฤติการณ์ของจำเลยตามรูปเรื่องจึงไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะยกขึ้นอ้างเป็นข้อแก้ตัวว่าจำเลยสำคัญผิดในข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอายุของผู้เสียหายที่ ๑ โดยสุจริต ดังนั้น เมื่อจำเลยกระทำชำเราผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีและมิใช่ภริยาของตน ไม่ว่าผู้เสียหายที่ ๑ จะยินยอมหรือไม่ก็ตาม จำเลยจึงมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๗ วรรคหนึ่ง

ความผิดฐานพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดาผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยปราศจากเหตุอันสมควร ตาม ป.อ. มาตรา ๓๑๗ คือการแยกเด็กออกไปจากอำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล อันมีผลทำให้อำนาจปกครองดูแลของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กถูกรบกวนหรือถูกกระทบกระเทือน โดยบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็กไม่รู้เห็นหรือยินยอมด้วย **โดยไม่จำกัดว่าจะกระทำด้วยวิธีใด** อันเป็นการล่วงละเมิดอำนาจปกครองของบิดามารดาผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล แต่คำว่า พราก ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ หมายความว่า ทำให้จากไป พาไปเสียจาก แยกออกจากกัน หรือเอาออกจากกัน ดังนั้น **การกระทำที่จะเป็นการพรากจึงต้องเป็นมากกว่าการพูดชักชวน** เพราะหากเป็นเพียงการพูดชักชวน เด็กที่ถูกพูดชักชวนอาจตัดสินใจไปหรือไม่ไปตามที่ถูกพูดชักชวนก็ได้ เมื่อข้อเท็จจริงตามทางนำสืบของโจทก์ได้ความเพียงว่า **ล. โทรศัพท์ไปพูดชักชวนผู้เสียหายที่ ๑ ให้มาหลับนอนกับจำเลย**ที่พิมพิมานรีสอร์ท**เพื่อแลกกับค่าตอบแทน**ซึ่งผู้เสียหายที่ ๑ ตกลงใจและยอมเดินทางมาที่พิมพิมานรีสอร์ทด้วยตนเอง โดย**ไม่ปรากฏว่าจำเลยมีส่วนร่วมหรือรู้เห็นกับ ล. ในการพูดชักชวนผู้เสียหายที่ ๑ ให้เดินทางมาที่พิมพิมานรีสอร์ทเพื่อให้จำเลยกระทำชำเรา**โดยจำเลยเพียงแต่รอผู้เสียหายที่ ๑ อยู่ในห้อง การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็น

ความผิดฐานร่วมกันพรากเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล โดยปราศจากเหตุอันสมควร เพื่อการอนาจาร

คำถาม การได้มาซึ่งสิทธิเก็บกินที่ไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการได้มากับพนักงานเจ้าหน้าที่ จะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้ซื้ออสังหาริมทรัพย์และจดทะเบียนการได้มากับพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๖๖๕๘/๒๕๕๗ ผู้ร้องอ้างว่าผู้ร้องไม่ได้เป็นบริวารของจำเลย เพราะ**จำเลยทั้งสองตกลงให้ผู้ร้องก่อสร้างอาคารโรงงานเพิ่มเติม ๖ หลัง โดยผู้ร้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายแล้วให้ผู้ร้องมีสิทธิเก็บกินตลอดไปในการใช้อาคารที่สร้าง ๖ หลัง ดังกล่าวร่วมกับจำเลยทั้งสอง**ในการประกอบกิจการฟอกย้อมผ้า เสื้อผ้าข้ออ้างของผู้ร้องดังกล่าว**เป็นการอ้างว่าผู้ร้องได้มาโดยนิติกรรมซึ่งทรัพยสิทธิ**เกี่ยวกับที่ดินและอาคารซึ่งเป็นอสังหาริมทรัพย์ที่โจทก์ซื้อมาจากการขายทอดตลาด แต่ตามคำร้องไม่ปรากฏว่านิติกรรมการได้มาซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวของผู้ร้องได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการได้มากับพนักงานเจ้าหน้าที่แต่อย่างใด การได้มาซึ่งทรัพย์สิทธิดังกล่าวของผู้ร้องจึงยัง**ไม่บริบูรณ์** ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคหนึ่ง แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ตามคำร้อง ข้อตกลงระหว่างผู้ร้องกับจำเลยที่ ๑ ถือว่าเป็นข้อตกลงพิเศษอย่างสัญญาต่างตอบแทนก่อให้เกิดบุคคลสิทธิแก่ผู้ร้องในอันจะเรียกให้จำเลยที่ ๑ ไปจดทะเบียน**สิทธิเก็บกิน**ในอาคาร ๖ หลังที่ผู้ร้องสร้างอันเป็นสิทธิเรียกร้องระหว่างผู้ร้องกับจำเลยที่ ๑ เท่านั้น **ผู้ร้องไม่มีสิทธิยกการได้มาซึ่งสิทธิเก็บกินที่ไม่ได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนการได้มากับพนักงานเจ้าหน้าที่ขึ้นต่อสู้โจทก์ซึ่งเป็นผู้ซื้อที่ดินและอาคาร ๖ หลัง โดยสุจริตและจดทะเบียนการได้มากับพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว** คำร้องขอของผู้ร้องจึงมิได้แสดงอำนาจพิเศษแต่อย่างใด กรณีถือว่าผู้ร้องเป็นบริวารของจำเลยที่ ๑

คำถาม การได้ทางจำเป็นจะหมายความรวมถึงการวางท่อน้ำ สายไฟฟ้า ท่อประปา สายโทรศัพท์ หรือสิ่งอื่นที่คล้ายกันในที่ดินติดต่อด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๗๗๕/๒๕๕๒ ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ในข้อแรกมีว่า ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษาให้ยกคำขอของโจทก์ในส่วนที่**ขอให้เป็นทางจำเป็นเรื่องไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ และสาธารณูปโภคอื่น ๆ** ชอบหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่า โจทก์ได้ทางจำเป็นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๕๐ มิใช่โจทก์ได้ทางจำเป็นตามมาตรา ๑๓๔๙ โดยผลของกฎหมายตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๕๐ โจทก์ย่อมได้ทางจำเป็นเรื่องไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ท่อระบายน้ำ และสาธารณูปโภคอื่น ๆ ด้วยนั้น

เห็นว่า **การวางท่อน้ำ สายไฟฟ้า ท่อประปา สายโทรศัพท์ หรือสิ่งอื่นซึ่งคล้ายกันในที่ดินติดต่อ หาใช่เป็นเรื่องทางจำเป็น**ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๔๙ และ ๑๓๕๐ **ไม่ แต่เป็นเรื่องที่เจ้าของที่ดินจำต้องยอมให้เจ้าของที่ดินติดต่อวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ สายไฟฟ้า หรือสิ่งอื่นซึ่งคล้ายกันผ่านที่ดินของตน** ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ **มาตรา ๑๓๕๒** ซึ่งบัญญัติว่า...ถ้าเจ้าของที่ดินได้รับค่าทดแทนตามสมควรแล้ว ต้องยอมให้ผู้อื่นวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ สายไฟฟ้าหรือสิ่งอื่นซึ่งคล้ายกันผ่านที่ดินของตนเพื่อประโยชน์แก่ที่ดินติดต่อ ซึ่งถ้าไม่ยอมให้ผ่านก็ไม่มีทางจะวางได้ หรือถ้าจะวางได้ก็เปลืองเงินมากเกินควร...ตามบทบัญญัติดังกล่าว**การใช้สิทธิวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ ฯลฯ ในที่ดินของผู้อื่น ผู้ที่จะวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ ฯลฯ จะต้องยอมจ่ายค่าทดแทนตามสมควรให้แก่เจ้าของที่ดินเสียก่อน หากผู้ที่จะวางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ ฯลฯ ไม่จ่ายค่าทดแทนตามสมควรแล้ว เจ้าของที่ดินย่อมมีสิทธิที่จะปฏิเสธไม่ยอมให้วางท่อน้ำ ท่อระบายน้ำ ฯลฯ ในที่ดินของตนได้** จึงเป็นหน้าที่ของโจทก์ซึ่งเป็นผู้ที่จะวางท่อน้ำ สายไฟฟ้า ฯลฯ ที่จะต้องบอกกล่าวเสนอจำนวนค่าทดแทนให้แก่จำเลยซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินทราบก่อน มิฉะนั้นโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยยอมให้โจทก์ได้เสนอค่าทดแทนแก่จำเลย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยยินยอมให้โจทก์วางท่อน้ำ สายไฟฟ้า ฯลฯ ในที่ดินของจำเลย เมื่อทางพิจารณา**ไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้เสนอค่าทดแทนแก่จำเลย โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องขอให้บังคับจำเลยยินยอมให้โจทก์วางท่อน้ำ สายไฟฟ้า ในที่ดินของจำเลยได้** ที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายกคำขอข้อนี้ของโจทก์นั้นชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

คำถาม จอดรถไว้บริเวณลาดจอดรถของโรงแรม โดยมีพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำอยู่บริเวณลานจอดรถ หากรถหายโรงแรมจะต้องรับผิดชอบหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๐๙๔๖/๒๕๕๗ การที่จำเลยที่ ๒ จัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยของจำเลยที่ ๑ ประจำอยู่บริเวณลานจอดรถของโรงแรมจำเลยที่ ๒ ซึ่งพนักงานรักษาความปลอดภัยจะดูแลจัดให้รถยนต์ของผู้ที่เข้าพักในโรงแรมของจำเลยที่ ๒ จอดรถและคอยแจ้งผู้เข้าพักว่ามีห้องว่างหรือไม่ การกระทำของจำเลยที่ ๒ ย่อมทำให้ผู้เข้าพักในโรงแรมของจำเลยที่ ๒ เข้าใจว่า**พนักงานรักษาความปลอดภัยของจำเลยที่ ๑** ดังกล่าว**เป็นตัวแทนของจำเลยที่ ๒** ที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ในการดูแลรักษาความปลอดภัยมิให้มีการโจรกรรมรถยนต์ของผู้เข้าพักแทนจำเลยที่ ๒ ฉะนั้น **จำเลยที่ ๒ ในฐานะตัวการและเจ้าสำนักโรงแรม**จึงต้องรับผิดเพื่อความสูญหายอันเกิดแก่ทรัพย์สินของแขกอาศัยตาม ป.พ.พ. มาตรา ๔๒๗ ประกอบมาตรา ๔๒๕ และมาตรา ๖๗๔

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๙/๒๕๕๖ สัญญาจ้างบริการรักษาความปลอดภัยที่จำเลยที่ ๑ ว่าจ้างจำเลยที่ ๒ ให้รักษาความปลอดภัยให้จำเลยที่ ๑ ข้อ ๑ ระบุว่า จำเลยที่ ๒ ตกลงรักษาความปลอดภัยให้จำเลยที่ ๑ และลูกจ้างของจำเลยที่ ๑ ตลอดจนบรรดาทรัพย์สินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์หรืออยู่ภายใต้การควบคุมดูแลหรือครอบครองของจำเลยที่ ๑ ซึ่งอยู่ในบริเวณห้างเพื่อมิให้ทรัพย์สินของผู้ว่าจ้างได้รับภัยอันตราย ไม่ว่าเกิดจากการสูญหายอย่างใด ๆ ซึ่งความสูญหายหรือความเสียหายให้รวมถึงเกิดจากการโจรกรรม อันเนื่องจากการจงใจหรือประมาทเลินเล่อของพนักงานรักษาความปลอดภัยของผู้รับจ้าง เมื่อสัญญาดังกล่าวตกลงให้จำเลยที่ ๒ รักษาความปลอดภัยบรรดาทรัพย์สินที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของจำเลยที่ ๑ ก็ย่อมรวมถึงทรัพย์สินที่อยู่ภายในบริเวณลานจอดรถ ได้แก่ รถของลูกค้าที่เข้ามาจอดในบริเวณลานจอดรถภายใต้การควบคุมดูแลของจำเลยที่ ๑ ด้วย ซึ่ง**ลานจอดรถดังกล่าวมีไว้เพื่อประโยชน์ในการประกอบกิจการของจำเลยที่ ๑** เมื่อ จ. ซึ่งเป็นลูกค้าของจำเลยที่ ๑ นำรถกระบะที่โจทก์รับประกันภัยไว้เข้าไปจอดในบริเวณลานจอดรถโดยรับบัตรจากพนักงานรักษาความปลอดภัยของจำเลยที่ ๒ พร้อมทั้งใช้อุปกรณ์ล็อกพวงมาลัยและล็อกกุญแจ ซึ่งเป็นการใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างดีด้วยตนเองด้วยแล้ว หากมีการตรวจบัตรจอดรถในขณะนำรถออกซึ่งต้องแสดงบัตรต่อพนักงานรักษาความปลอดภัยโดยเคร่งครัดจึงจะนำรถออกจากลานจอดรถได้รถยนต์กระบะก็ไม่น่าจะสูญหายไป แต่พนักงานรักษาความปลอดภัยปล่อยให้คนร้ายนำรถยนต์กระบะคันที่โจทก์รับประกันภัยไว้ออกจากลานจอดรถไปโดยไม่ได้ใช้ความระมัดระวังในการตรวจบัตรจอดรถอย่างเคร่งครัด จนเป็นเหตุให้รถยนต์กระบะสูญหายไปย่อมเป็นความประมาทเลินเล่อกระทำละเมิดต่อ จ. ซึ่งเป็นผู้ครอบครองรถยนต์ดังกล่าวขณะเกิดเหตุตาม ป.พ.พ.มาตรา ๔๒๐ **จำเลยที่ ๒ ในฐานะนายจ้างต้องร่วมรับผิดกับพนักงานรักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นลูกจ้างของตนในผลแห่งละเมิดตามมาตรา ๔๒๕ ส่วนจำเลยที่ ๑ เป็นตัวการมอบหมายให้จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ดูแลบริเวณลานจอดรถดังกล่าวโดยยังแสดงออกต่อบุคคลภายนอกตามที่ระบุไว้ในบัตรจอดรถที่มีชื่อห้างของจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๑ จึงต้องร่วมรับผิดในผลแห่งละเมิดที่จำเลยที่ ๒ ตัวแทนของจำเลยที่ ๑ กระทำไปในกิจการที่ได้รับมอบหมายให้ทำแทนตามมาตรา ๔๒๗** ประกอบมาตรา ๔๒๐

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ